

VEČERNI LIST

Cena celoletna po pošti K 40.—, za Ljubljano K 36.—
 " polletna " " 20.— " " 18.—
 " četrtletna " " 10.— " " 9.—
 " mesečna " " 3.50. " " 3.—
 Uredništvo in uprava: Kopitarjeva ulica 6. — Telefon 30.

NEODVISEN DNEVNIK

Inzerati: Enostopna petliversta (50 mm široko in 8 mm visoka ali nje prostori za enkrat po 50 lin., za dva-
 ta večkrat po 45 lin. — Ob sobotah dopolni tarif. —
 Poslano: Enostopna petliversta K 1.— — tiskajo vsak
 dan, izven tedna in praznike, ob 2. uri popoldne.

Laški kralj v Logatcu.

Posebno poročilo »Večernemu listu«.

Vrhnika. Pretekli petek se je pripe- | Viktor Emanuel. Prišel je incognito. Odšel
 jal na demarkacijsko črto v Logatec kralj | je isti dan zopet z avtomobilom.

Obmejni Slovenci proti Italijanom.

Posebno poročilo »Večernemu listu«.

Maribor, 20. marca. Včeraj ste se vrš-
 la v Jarenini in pri Sv. Jakobu v Sloven-
 skih gorah dva velika shoda. Ljudstvo
 je z ogorčenjem protestiralo proti zasodbi
 jugoslovanske Goriške, Trsta in Istre po
 Italijanih. Fantje in moške so soglasno iz-

javljali, da ne puste, da bi naše Primorje
 in naši primorski bratje prišli pod laški
 jarem. — Isto je izjavil tudi včerajšnji
 shod goriških beguncev, ki so nastanjeni
 v Savinjski dolini.

Jugoslovansko vprašanje odloženo.

LDU Haag, 19. marca. (ČTU) Iz Pariza
 poročajo: Dasi je ureditelj meje med Ita-
 lijo in Jugoslavijo že delj časa na dnevnem
 redu mirovne konference, so jo sedaj od-
 stavili, ker smatrajo, da sta notranji po-
 ložaj Italije in preskrba obeh dežel sedaj

mного važnejša in ker se je bati, da se
 Italija zruši, ako ne dobi pomoči. Vsled
 tega je imel ministrski predsednik Orland
 zopet daljši porazgovor s predsedni-
 kom Wilsonom o italijansko-jugoslovans-
 kem vprašanju.

Orientski ekspresni vlak skozi Ljubljano.

LDU Pariz, 19. marca. (DKU) »Matine«
 piše: Komisija interaliirancev je prouče-
 vala pogoje namestitve izhodnega ekspres-
 nega vlaka z južneevropskim vlakom.
 Nova proga bo vodila skozi simplonski pre-
 dor preko Milana, Benetk, Trsta, Zagreba
 v Beograd in pozneje v Bukarešto, Odeso

in Carigrad, kjer se bo združila z bivšo
 berlinsko bagdasko progo. »Matine« pripo-
 minja, da bo ta nova proga glavni promet
 v Mali Aziji in Mesopotamiji nagnila v
 prid Francije in Velike Britanske in v ško-
 do Nemčije in Nemške Avstrije.

Ameriški polkovnik v našem Primorju.

LDU Berlin, 19. marca. (ČTU) »Ti-
 mes« poročajo iz Ženeve, da potuje ameri-

ški polkovnik Miles po Istri in Dalmaciji,
 da proučava narodnostne razmere.

Nemške Južne Tirolske Italija ne dobi.

LDU Dunaj, 18. marca. (ČTU) V par-
 lamentarnih krogih se veliko govori o
 včeraj došlih poročilih glede usode nem-
 ško-češkega in nemško-spodnjetirolskega
 ozemlja. Kakor se čuje, bodo oficijelne do-
 ločbe entente o Nemški Češki razglašene

že v najkrajšem času. Pravijo tudi, da se
 nemška južna Tirolska ne bo vsa prisadila
 Italiji, temveč da bo najbrže čisto nemško
 ozemlje južno Bolcana ostalo pri Nemški
 Avstriji.

Jugoslavija.

Mednarodni pomen Slovencev. »Nar-
 List« z dne 16. marca pišejo: Že v VI.
 stoletju je zavzel zapadni del Slavenov svo-
 ja bivališča v gorskih pokrajinah v obvod-
 ju Soče, Save, Drave Mure in Aniče, kar je
 našlo svoj izraz v ustanovitvi Korotanske
 države med letom 568. in 595. pod vodstvom
 slovanskega rodu Hrvatov, ki se je naselil
 v kotlini Vrbskega jezera. Za vojvodi Va-
 luka leta 623. so se Korotanci otresli vrhov-
 nega gospodarstva Avarov in so uživali
 popolno suverenost do leta 743., ko so za
 vojvodi Boruta prišli pod Bavarce. Po tež-
 kih bojih, ki so jih bili uprav pred 1100
 leti, so izgubili korotanski Slovani ali Slo-
 venci vojvode svoje lastne krvi ter so pri-
 šli pod nemški jarem, ki so ga šele lanske
 leto stresli s sebe.

Povestnica Slovencev je skozi vsa sto-
 letja polna težkih bojev za biti ali ne
 biti, saj je mali slovanski rod bojeval boj
 na treh frontah: na nemški, madžarski in
 italijanski, a poleg tega so ga napadale v
 minuli dobi še turške horde.

Le svoji brezprimerni žilavosti in iz-
 redni življenski sili se ima slovenski na-
 rod zahvaliti, da se je obdržal na oni naj-
 važnejših pozicij evropske celine in je s
 tem preprečil, da nemški živel ni mogel
 prodreti do Jadranskega morja. Če bi bili
 Slovenci premagani pred stoletji kakor po-
 labski Slovani, bi bili Nemci že zdavno po-
 stali gospodarji jadranskega obrežja in
 državne razmere v oblasti Sredozemskega
 morja bi nudile danes povsem drugo in
 drugačno lice. To situacijo je pred več ko
 100 leti jako dobro pogodil veliki franco-
 ski cesar Napoleón I. ter je napravil iz
 slovenskega in srbsko-hrvaškega ozemlja
 takozvano Ilirsko provinco, ki je bila pa-
 riški vladi neposredno podrejena, deloma,
 da bi tvorila jez proti nemškim Habsbur-
 žanom, deloma, da bi omejevala izključno
 gospodstvo Italijanov nad Adrijo. Iz tega
 je videti, da je veliki Napoleón izročil stra-
 žo nad Adrijo ravno Slovencem, Hrvatom
 in Srbom, ki so že po sami zgodovini do-
 ločeni za to nalogo. Tudi francoski učen-
 jak Louis Leger je dobro umet mednarodni
 pomen, zlasti ozemlje, na katerem živijo
 Slovenci in iz njegovih spisov se da po-
 sneti, da bi uničenje slovenskega naroda
 lahko izzvalo dalekosežne potrese v ravno-

ležju evropskih držav. Iz tega razloga bi meli člani mirovne konference v Parizu preje dobro premisliti in preudariti preten pridejo k definitivni rešitvi jadranskega vprašanja, ki je tesno zvezana narodnost z eksistenčnim vprašanjem slovenskega naroda, tega junaškega čuvaja sinje Adrije pred pohlepni in zemlje lačnimi Nemci.

Več ko 1300 let je stal slovenski narod na straži ob Adriji v težkih borbah predvsem z Nemci, a zdaj, ko je napočila zlata zora svobode toliko narodom, ga kanijo zami glasniki svobode in človečnosti pahiti v novo suženjstvo!

Razočarano mariborsko nemštvo.

Posebno poročilo »Večernemu listu«.

Maribor, 20. marca. Na praznik sv. Jožefa so bili mariborski Nemci silno vznemirjeni. Od severne strani se je čulo pokanje in Nemci so menili, da se približuje nemška vojska, da osvobodi mariborsko nemštvo. Toda to veselo in nadpolno vznemirjenje je trajalo le toliko časa, dokler niso izvedeli, da pokajo le topiči na čast sv. Jožefu. Tedaj je nastopilo bridko razočaranje.

Neresnične vesti iz Bosne.

LDU Sarajevo, 19. marca. Tiskovni urad vlade za Bosno in Hercegovino dementira vesti, ki so jih prinesli nekateri zagrebški listi o obtežilnem materialu proti dr. Joži Sunariču in dr. Nikoli Mandiću, ki sta se baje kompromitirala v prvem času vojne. Dementi zatrjuje, da so te vesti popolnoma neutemeljene, kakor tudi vest, da je dr. Mandić postavljen pod policijsko nadzorstvo. Nadalje so neresnične in očitno tendenciozne vesti, da je vlada kar kratkim potom nakazala dr. Milanu Srškiču 3 milijone kron, Dušanu Jeftanoviču pa 11 milijonov kron kot odškodnino za demoliranje leta 1914.

Francozi o Aradu.

LDU Budimpešta, 18. marca. (ČTU) Iz Arada javljajo: Od včera prihajajo iz Temešvara neprenehoma francoske baterije. Do sedaj je dospelo v Arad 70 topov. Število moštva je tako veliko, da ne zadoštujejo prazne vojašnice za nastanitev teh čet. Nastaniti jih morajo tudi v šolah.

Prijateljstvo med Francijo in Italijo.

LDU Lyon, 19. marca. (Brezžično.) Podpredsednik ministrskega sveta Colosini se je izrazil napram zastopniku »Agence Havas« o razmerju med Francijo in Italijo v jako vznešenih besedah. Rekel je med drugim, da se intimne zveze med Francozi in alijanci ne gradijo samo na tradicijah in na simpatijah obeh narodov, temveč tudi na potrebi, ki je postava življenja.

Nemške goljufije pri glasovanju na Koroškem.

Posebno poročilo »Večernemu listu«.

Znano je še mogoče, da so Nemci v slovenskih občinah izvedli ljudsko glasovanje za Jugoslavijo ali za Nemško Avstrijo. Kričali so v svet, da je bilo od 89.084 oddanih glasov samo 551 za Jugoslavijo.

V ilustracijo, kako se je to glasovanje vršilo, podajam, kakor sem se na licu mesta ta teden informiral, javnosti sledeče:

S padcem Borovelj je prišel tudi zavedni kraj Slov. Plajberk pod Nemško Avstrijo. Tudi tu so izvedli glasovanje. Podpise je pobiral Jožef Laussegger v Grabnu. Velika večina Slovencev se sploh ni hotela podpisati, ker se je bala posledic, ako se podpiše za Jugoslavijo. Mnogo se jih je pa vendar izjavilo za njo. Vse te izjave je sproti uničeval Jožef Laussegger in za vsako uničeno je napisal sam novo za Nemško Avstrijo. Tako je bilo lahko mogoče, da je v občini, kjer razven enega privandranega logarja ni nobenega Nem-

ca, ni »nihče« izjavil za Jugoslavijo. Ko se naznani izid, so Slovenci seve bili razočarani, a vsled strahu pred nemškimi tolpami niso protestirali. Maščevali so se pa za to goljufijo na dan nemških volitev dne 16. februarja, kjer so glasovi za Jugoslavijo dobili večino. Dokazano je, da je bilo 106 glasov (govori se celo o 135 glasov) za Jugoslavijo, 96 za socialdemokratsko stranko in 88 za nemške stranke. Mnogo zavednih pa je pod to ali ono pretezo doma ostalo, ker Nemci so pravili, da bo vsak kaznovan, kdor brez vzroka ne pride voliti. Da se teh 88 za nemške stranke oddanih glasov lažje presodi, opominim še to-le: Na dan volitve pride popoldne volit zavedna M. K., a čudno, bila je že upisana, da je že volila —!! Hyala Bogu in Parizu, da bodo take volitve kmalu obžalovane! —! —! —! k njim priganjali J. P.

Lahi divjajo.

Posebno poročilo »Večernemu listu«.

Laško okrajno glavarstvo v Logatcu je poslalo občinam sledeči ferman:

»Vsem županom! Opelovano se je opazilo, da se vojaki bivše avstro-ogrške armade, ki so se vrnili, ne zavedajo popolnoma svojih dolžnosti nasproti častnikom kr. laške armade in jih ignorirajo namesto, da bi jih pozdravljali, kot se vojaku spodobi.

Povabim gospode župane, da te može, ki se morajo še zmerem smatrati za vojne ujetnike in ki so le začasno doma, kar je vsekako ugodnost za nje, pouče, da imajo dolžnost, pozdravljati častnike. Ako bi ta opomin ne imel uspeha in bi se vzlic temu našli vojaki, ki bi to dolžnost opustili, bi bil prisiljen odrediti, da se dotičnim odtegne ta ugodnost prostega kretanja in bi se morali inernirati v tabore za vojne ujetnike. — Kr. civilni komisariat v Logatcu, dne 10. marca 1919. — Komisar: maggiore Melone.

Ta »opomin« so morali seveda župani oklicati in sedaj hodijo laški častniki v vrstah po cestah, da bodo videli njegov učinek.

Laški vojaki sami ne pozdravljajo nobenega svojih častnikov in gledajo meni nič, tebi nič mimo njih, od naših civilistov pa zahtevajo, da bodo klobuke v rokah držali! Najstrašnejše pri tem pa je, da so

kratkotomalo proglasili naše bivše vojaške za svoje vjetnike. Kljub temu, da so prišli laški ljudje po večini z drugih bojišč domov.

Ne mine teden, da bi ne prišli ti smešni junaki z kako novo šikano na dan.

Sedaj so odredili za ta teden, da si morajo dati ljudje kože cepit. Seveda ni za to prav nobene potrebe, in ni v tem času čisto nič umestno. Kmetje delajo seaj že po polju in nimajo časa doma polegati pri pečeh z laškimi kozami. Toda Lahi hočejo na vsak način vidne dokaze, da jih ljudje ubogajo in se njih oblasti pokorijo. Uspeh? Enak ničli! Laški doktorji so čakali s svojimi inštrumenti po občinskih pisarnah, ampak človeka ni bilo nobenega blizu. Ljudje pravijo: naj si Lahi rajši svojo pamet cepijo, pa ne ljudem koz! Sedaj pa pravijo Lahi, da bodo ljudi nagnali z karabinerji na »cepišče«. Bomo videli!

Ljudi pa čezdalje bolj zapirajo! Zadnje dni so odgnali: kaplana iz Košane, župnika iz Harij, kaplana iz Trnva, kaplana iz Divače, sodnega oficila Albina Petravca iz Postojne itd.

Razmere postajajo čimdalje bolj neznosne. Ljudje kar škripljejo od jeze, udajo se pa ne. Razen nekaj vlačug, ki se vlačijo z laškimi častniki, so ostali vsi zvesti Jugoslaviji. Ljudskega glasovanja se nam ni treba bati, zato skrbe že Lahi sami!

Komisija štirih generalov v Ljubljani.

„Zaloški in ljubljanski dogodek“.

Ljubljanski dopisni urad poroča z dne 19. marca: Danes popoldne ob pol treh se je v dvorani ljubljanskega dvorca pričela prva seja medzavezniške komisije, da se preiščeta takozvani zaloški in ljubljanski dogodek. Člani medzavezniške komisije so: general Gordon kot zastopnik Brita-

nije, general Savy kot zastopnik Francije, general Segre kot zastopnik Italije ter general Treat kot zastopnik Amerike. Kot najvišji po činu predseduje komisiji italijanski general Roberto Segre.

Italijani so dvignili obtožbo, da so 12. februarja t. l. nekateri jugoslovanski

avilisti in vojaki na železniški postaji Zalog pri Ljubljani napadli v prvi vozeči vlak tržaških civilnih beguncev italijanske narodnosti, ker so bile na njem poleg emblemov italijanske vladarske hiše italijanske zastave. Italijani trde, da so Jugoslovani vlak obmetavali z blatom in kamenjem, razbili mnogo oken, siloma sneli italijansko zastavo, jo polili s petrolejem in jo sezgali. Prisoten jugoslovanski častnik je ni interveniral. Italijani trde, da so se zaradi tega dogodka napadeni begunci pritožili pri vojaškem postajnem poveljništvu na ljubljanskem kolodvoru in jim je tam bilo dano zadoščenje.

Kakor je ljubljanski dopisni urad že svojčas ugotovil, trde Jugoslovani, da ne more biti drugače, nego da je ves ta »dogodek« ali na prosto izmišljen ali pa da gre za tako malenkosten pripetljaj, da se kasneje sploh ni dalo več dognati, ali in kako se je dogodil. Sicer pa da je očitna provokacija, ako civilne osebe iz nekdanjih avstrijskih krajev na slovenskem ozemlju rabijo italijanske zastave. Da bi bil kdo s kamenjem pobil kako okno, je docela izključeno, ker je bil dotični vlak sestavljen zgolj iz takozvanih voz za živino, ki sploh nimajo oken. Vse prej nego verjetna je trditve, da so »napadalci« italijansko zastavo polili s petrolejem, ker tisti čas prav tako kakor poprej in pozneje v tem okolišju petroleja sploh ni bilo dobiti.

Kar se tiče italijanske trditve, da se je pri postajnem poveljništvu na ljubljanskem kolodvoru za »dogodek« v Zalogu italijanski mbeguncem dalo zadoščenje, je stvar takšna, da je neki slučajno takrat navzoči jugoslovanski častnik, ne da bi se bil poprej podrobno poučil, kaj je pravzaprav na vsej stvari, pri čem ni mogoče izjaviti, da obžaluje, ako se je res kaj takega pripetilo. Stori je to, ne da bi bil vedel, ali je na pripovedovanju italijanskih beguncev sploh kaj resnice.

Tako stoji trditve proti trditvi. Preiskovalna komisija je sklenila kot priče zaslišati vojaške in železniške funkcionarje in pa take osebe, ki so bile takrat na zalokem in na ljubljanskem kolodvoru.

Drugi predmet preiskave te medzavezniške komisije je takozvani ljubljanski dogodek. Kakor smo svojčas že poročali, je namreč dne 20. februarja t. l. podkomisija italijanske misije za provedbo premirja morala zapustiti Ljubljano. Da se pojasni vzroki tega izгона, je medzavezniška komisija sklenila naprositi ljubljansko deželno vladu in tukajšnjega vojaškega poveljnika, naj ji naznani, zakaj se je italijanski subkomisiji velelo, odstraniti se iz Ljubljane. Istotako naj se pojasni, zakaj se je italijanski subkomisiji prepovedalo širirano brzojavljenje in zakaj se je nekemu italijanskemu častniku zabranilo potovanje po ozemlju kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev. — Ob šestih zvečer se je seja zaključila. Razprava se nadaljuje jutri.

pravljenosti. Pri teh pogajanjih je ruski zastopnik polagal posebno važnost na to, da bi se z angleško pomočjo odtegnil del nemškega brodovja v Severno morje, kakor tudi, da bi se omogočile izkrcevalne operacije na Pomeranskem.

Iz pokrajine.

kr Osemurni delavnik je danes vpleten v Hrvatski in Sloveniji. »Jugoslovanski list« pravi: Kaj ni to, kar je nujno za Hrvatsko in Slovenijo, nujno za vso državo SHS. (Seveda, je nujno. Mi vprašujemo celo: Ali ni to, kar je nujno za en stan, nujno za vse stanove in pri nas vendar še mnogi niso deležni človeškega osemurnega delavnika.) Belgradske »Rudničke Novine« pravijo in protestirajo, da se na ta način vodi politična spekulacija in velik del delavstva v drugih krajih ne občuti blagodejnosti delavske zakonodaje.

kr Pismo iz Italije. Prejeli smo pismo: 30. oktobra 1918. — Poročam, da je umrl dne 26. oktobra naš ljubi brat Lovrenc Boltar na španski bolezni, h kateri je pritisnila pljučnica in tifus, v 26. letu svoje starosti. Zapustil je onemogel stariše, brata in sestri. Bil je blaga duša. Pokopan je domače pokopališče dne 28. oktobra v Batujah, rojen pa je bil v Zagori, občina Deskle. — Družina Boltar, Deskle št. 16, p. Plave, Primorsko. Črnoobrobjeno pismo je bilo pisano ko rečeno dne 30. oktobra. Kdaj je bilo oddano na pošto, ni mogoče natančno razbrati iz poštne pečatov. Ede je: »Posta Militare — 32 — 30. nov. 1918.« Potem: »155 — Verificato per censura«. — Nato: »Milano Posta Estera.« Pismo je bilo odprto in zopet prepleteno z lističem pretiskanim z besedami: »Verificato per censura«, ki je pretisnjen dvakrat s pečatom: »Milano poste estere«. Rdeč pečat nosi: »Bologna posta estera censura militare«. Poleg tega je na pismu še uraden pečat kraljeve italijanske cenzurne komisije. Treh nadaljnjih pečatov sploh ni mogoče brati. To je dosti. Skozi »previdnost« laške uprave je hodilo pismo k nam nad štiri mesece.

kr Stalno gledališče v Sarajevu. V kratkem se bo otvorilo v Sarajevu stalno gledališče, ki bo dobilo podporo od ministrstva prosvete v Belgradu. Osebe je že agažirano in pride v kratkem v Sarajevo, ki je sestavljeno od najboljših umetnikov iz Belgrada, Zagreba, Osijeka, Niša in Cetinja. Repertoar bo v prvi vrsti naroden in šele v drugi vrsti moderen in klasičen.

kr Tiskarski delavci v Osijeku stavkajo še vedno, ker se kljub posredovanju ni mogel doseči sporazum. Nekateri listi izdajajo mala litografirana izdanja z najkrajšim časnikarskim materialom.

kr Trsta — grad laške lepote. L' Agenzia Italiana prinaša to le vest: Kot smo izvedeli, se na Reki prodaja starodavni trsatni grad, ki je bil last grofov Frankopanov, sedaj pa je v lastni grofice Vurgent. Prodal se bo Sušaku. Notranjost gradu je polna velikih dragocenosti, a sam grad je divno zgrajen na silno lepem kraju. Kaj bomo dovolili, da nam tuje roke vzemo ta grad laške lepote? Pozivamo vse bogataše,

Vatikan in Francija.

LDU. Ženeva, 18. marca. (ČTU.) Kakor poroča »Eclair«, je kardinal Amette po jako dolgem pogovoru s Clemenceaum odpotoval v Rim. V političnih krogih se zatrjuje, da se vrše med Francijo in Vatikanom konkordatna pogajanja.

Razkritja.

LDU. Nauen, 18. marca. (Brezlično.) »Neue Berliner Zeitung« objavlja iz tajnih arhivov carske vlade izvlečke zaupnih pisem ruskih poslanikov v Parizu in Londonu na Sazonova, ki dokazujejo skupno sodelovanje kabinetov v Parizu in Petrogradu izza leta 1912. za agresivno politiko napram osrednjim velevladstvom glede vprašanja morskih ožin in Balkana. Temu postopanju je bila dana podlaga po izjavi Izvolskega v pismu od 16. febr. (29. februarja) leta 1912. z združitvijo francoskega ministrskega predsedništva in ministrstva za zunanje stvari v osebi Poincaréja. Pismo Izvolskega od 30. avgusta (12. septembra) 1912 javlja, da je izjavil Poincaré popolnoma jasno, da bi mogel avstrijsko-srbski konflikt prisiliti Rusijo najprej do diplomatskih, potem pa do vojaških odredb napram Avstriji. V primeru bi Francoska podpirala Rusijo najprej diplomatsko z največjo energijo. Ako pa bi nadaljni razvoj rusko-avstrijskega spopada dovedel do oboroženega posredovanja Nemčije, bi se Francoska ne obotavljala niti trenutek izvršiti svojo zavezniško dolžnost napram Rusiji. Poincaré je po zatri-

dilu Izvolskega pristavil, da sodijo francoski strokovnjaki in odgovorni vojaški krogi o položaju Francoske in Rusije v primeru splošnega konflikta zelo optimistično, zlasti z ozirom na negotovo stališče balkanskih držav napram Avstriji in imobilnost Italije, ki je s posebnim dogovorom vezana na Francosko. Nadalje je Poincaré opozarjal na dogovore med francoskimi in angleškimi generalnimi štabi.

Ko je bil Sazonov septembra 1912 na Angleškem, je izjavil Grey na podlagi poročila Sazonova caru, da bo Angleška storila vse, da zada Nemčiji občuten udarec, ako se posreči francoski mornarici preprečiti, da ne vdre avstrijska mornarica v Črno morje proti Rusiji. Grey je potrdil Sazonovu, kar je vedel že od Izvolskega, da se je Angleška zavezala v dogovoru s Francosko, da bo v primeru vojne z Nemčijo podpirala Francosko ne le samo na morju, temveč na kopnem s pošiljatvijo čet. V pismu z dne 16. (29. aprila) 1914 se Izvolski sklicuje na izjave francoskega ministra za zunanje stvari Doumergueja o sporazumu v vseh nastalih vprašanjih in o prizadevanju Francoske, izpopolniti angleško-francoske dogovore z angleško-rusko mornariško konvencijo ter premagati pomisleke angleških liberalcev s tozadevnim dogovorom z Rusijo. Aprila 1914 piše Izvolski, je Grey že jasno in odločno izjavil, da hoče Angleška pripravljati skupne operacije angleške vojske ne samo s Francosko, temveč tudi z Rusijo proti Nemčiji. Pogajanja o angleško-ruski mornariški konvenciji so se pričela, kakor hitro je bil car po Sazonovu obveščen o angleški pri-

vse naše zavode, da store vse, da pripade grad k nam. Tem bolj, ko grad ne stane več nego 350.000 ničvrednih kronic.

kr Skrivnostna zločin v Zagrebu. Že zadnjič smo poročali o ženskih udih, ki so jih našli v nekem kanalu v Zagrebu. V Vlaški ulici stanuje poštni sluga Štefan Sokač s svojo soprogo Faniko, ki je izginila dne 7. t. m. Oni, ki so poznali slabe odnose med zakoncem in so brali v časopisih o najdbi, so začeli sumiti, če se ni izvršil zločin nad Faniko, ker je mož postopal pogosto zelo kruto z njo. Šli so k policiji in javili svoj sum. Sokača so prijeli, ki je izjavil, da »žena ne pride več nazaj«, a da mu je pogosto ušla in je močna, medtem ko je on slab. Stanovanje so zapečatili.

Iz Ljubljane.

I Slovaška princesa. Mnenje o ti opereti je zelo različno. Gospodična Minka je dejala: »Še stokrat bi jo šla poslušat.« — »Oh,« je dejala gospodična Tinka, »meni pa le Tiha sreča zelo ugaja in — Mamzell Nitouche.« — Trgovec N... je izrazil začudenje nad zalogo ženskega perila. Sploh občinstvo je tako, da naj si vodstvo gledališča ne dela skrbi v tem oziru, pri opereti nenavadno točno in polno pohvale. Vendar je opereta sama na sebi sračje gnezdo, slišal sem besedo »neumnost«, »cirkus«, »neokusnost«. Opereti to gotovo ne bo škodovalo. Prijatelj je trdil, da ima za en čas dosti, ker je slišal ta večer kar deset operet ob enem. Če rečem, da je fahula neumna, plitva, neverjetna, bom rekel še vedno premalo. In to vendar pri nas »vleče«. Igralci so bili dobri. Igrali so kot se za opereto spodobi. Nekoliko groteskne scene so bile zanimive in žive, v skupinah krasnih slovaških noš so bile občudovanja vredne. Celotni sliko kulis (slovaških hiš) za res lepega ozadja in ljudstva ni bilo kaj reči. Povhe je plaval s svojo šalo v ospredje; nekoliko domišljivega kmečkega fanta na knežjem dvoru je podal izborni. Tudi Danilova je bila kot čevljarka nad vse pričakovanje dobra. Thalerjeva, Juvanova in Skalska so si ta večer gotovo pridobili s svojo izborni igro novih simpatij med občinstvom. Debevčeva igra z mažaronsko govorico je bila občinstvu bonbonček. Če omenimo pohvalno še Kovača, Pečeka in posebno Čermáka, smo pri kraju. Zbor v molitvah bi bil morda resnično lep. Tako! Hiša je bila polna in se bo še napolnila, a o »hramu umetnosti« tu ne more biti govora.

I »Narodna galerija«. Umetniška komisija vabi člane odbora, da si ogledajo L. Dolinarjevo skulpturo; ponujeno »Narodni galeriji« v nakup. Delo je na ogled do 24. marca od 2. do 5. popoldne v delavnici g. L. Dolinarja, baraka št. 1, nasproti obrtne šole.

I Ameriška moka za Slovenijo. Ljubljanski dopisni urad poroča iz uradnega vira: V petek in soboto sta iz Trsta v Ljubljano dospela prva transporta ameriške moke za Slovenijo in torej tudi za Ljubljano, vsega skupaj 427 ton lepe bele moke. Ker je Sloveniji odmenjenih vsega

skupaj 2000 ton ameriške bele moke, je bo treba v Ljubljano iz Trsta dobiti še 1573 ton.

I Znamenje kulture. Po ljubljanskih ulicah se vlačijo v suhem vremenu in o dežju človek, ki ima konce svojih udov zavite v pisane in umazane cunje in vzbuja ogorčenje in usmiljenje vseh, ki hodijo mimo. Saj se nam smili in ne odrekamo mu najvišje človeške pravice — svobode, a na ljubljanske ulice odločno ne spada. Ali nismo zavetišče? Nekdo mi je dejal: »Saj je bil v zavetišču, pa je zbežal.« On, pa zbežal? — Ali vidimo drugje kaj takega? To ni znamenje naše kulture. Kaj porečejo k temu mnogi tujci, ki obiskujejo Ljubljano!

I Krojači in šivilje in vsi drugi. V naši Sloveniji imamo osemurni delavnik. Postava je tu in pri ti postavi so doležni dobrot zopet samo »izvoljenci«, samo v nekaterih obratih namreč, drugi pa naj delajo deset ur na dan in ponekod še več. Ne poznam zakonov, ki imajo natančna in zvitá ter pogosto krivična določila polna okrajšav, a eno je: zakon bodi človek! Ali je postavila država osemurni delavnik ali ne, to je vseeno. Glavno je vprašanje na delodajalčevo vest, če zasluži delavec v osmih urah toliko, da more živeti od tega, in ali se ne utrudi dovolj? Ali ni življenje brezsmiselno, če mora ostati človek 10 do 12 ur sklonjen nad delom in ostalih 10 do 12 ur pa jesti in spati, vedno v ječi, brez zraka in solnca. Poleg tega pa danes vse kriči po socialni preureditvi družbe in država je sama dovolila osemurni delavnik. Nekateri niso toliko ljudje, da bi priznali pravico, ne da bi bili prisiljeni v to.

I Zadruga krojačev v Ljubljani naznanja svojim članom in članicam, da se vrši dne 25. marca ob 10. uri popoldne v hotelu Union v sobi (v Rožcah) poleg točilnice važen sestanek. Opozarja se cenj. člane in članice, da se zanesljivo udeležijo sestanka.

I Krojaško nakupovalno društvo naznanja svojim članom, da se je reotuiral sukanec po najnižji ceni ter naj gg. člani pridejo iskat. V zalogi so tudi različni gumbi.

Politična kronika.

p »Riječ S. H. S.« o Italiji. »Riječ S. H. S. piše: »Naša stvar v Parizu je v pogibelji. Ne marajmo za to. Poveljajmo se z veličino te in vseh drugih pogibelji, pa jih bomo preboleli. Kakšen bo »jutri« kakega naroda, je treba pogledati na njegov »danes«; a dnevi, kot so ti naši, imajo vedno tudi svoj »jutri«. Italija se bo prepričala o tem. Zahtevajmo, kar je naše in kar ne more in ne sme biti tuje; zahtevajmo, kar smo želeli vedno, pa naj govori rimska »Tribuna«, glasilo salonskega idiotizma, da so bile to vedno naše iluzije. Da, tedaj naše iluzije, so sedaj naše nade in naša vera! A z vero je tako: Temine dokazujejo, da obstoji solnce. Ti črni časi dokazujejo, da pridejo svetli dnevi. Naj Italija tira s svojo politiko koga v tragedijo, Jugosavija si zapomni vse, a ne pozabi ničesar. Prišla bo k sebi in čakala bo na svoj čas in na svojo pravico. Prosto je Italiji, da zavrže Wilso-

nova načela in svoja obečanja v dobih težkih dneh. Vse bo plačala hudo, prehudo.

p Vek hočejo ustaviti. »Jugoslovanski list« piše: »Wilson ima v roki vse sodobne ideale; znamenje veka. V Parizu pa, ko da so se zmenili, da ustavijo vek! Hoteli so ga ustaviti po Waterloo-u na Dunaju, po Plevni v St. Štefanu, in v Berlinu, hoteli so ga ustaviti po Metz in Sedan, po Draču in Skadru; vedno je bilo to zaman. Zaman bo to tudi danes.«

p Gdansko pripade Poljski. Po vestih iz Pariza je priznala komisija za poljske stvari pod predsedstvom Cambona jedno-glasno, da Gdansko pripada poljski državi.

Žena.

ž Bruselske čipke. Ravno pred vojsko je bila velika nevarnost, da jih ne bo več. Ne zaradi tega, ker jih dame niso marale, pač pa zaradi tega, ker delavke niso hotele več delati. Saj tudi ni čuda. Izdelujejo jih v Flandriji, zlasti v mestih Meheln, Brügge, Binš in Gramont. Večnoma so proizvod domače industrije in zaslužek ni v nobenem razmerju s ceno čipk. Primerjaj naše kvačkarice itd. v kamniškem okraju. Čipkarica je zaslužila, če je bila še tako pridna, na dan kvečjemu poldrugo krono do ene krone in 70 vinarjev, poprečno pa komaj le kakih 90 vinarjev. Razumljivo je, da so se ženske v sili raje oprijele take industrije, ki je bolj nesla. Pred par leti so hoteli čipkarsko obrt rešiti s tem, da so ustanovili posebne šole za to, dosegli so pa ravno nasprotno od tega kar so hoteli. Šole so izdelovale seveda prav cenene čipke, ki so jih prodajale potem za sramotno nizko ceno, za par vinarjev so napravile učenke najlepši izdelek, in če so prišli zastopniki čipkarskih bruselskih tvrdk, so dobili za nizko ceno najlepšega blaga kolikor so hoteli. V srednjem veku so hvalili delo gospej, ki so delale čipke v takozvani beginski hiši. Begini so bili nekaka prosta bratovščina, ki je stregla bolnikom in pokopavala mrtve, brez redovnih obljub. Imenujejo se po svetnici Begi. Zbirali so se v beginski hiši. Medtem ko so bili vitezi na vojski, so šle dame v beginski dvor in so se postavile pod zaščito cerkve. Taka begina se je razvila počasi v celo občino, ki jo je papež ščitil s svojim imenom in ugledom. Dočim je bila to pozneje bratovščina brez ozira na prostor, je začetkoma begina navadno štirikotno dvorišče, obdano od plosnja, takorekoč nekaj zaprt trg, kjer so se »vdove« vsak dan zbirale k skupnemu delu. Večkrat so se aristokratske dame oblekle kot nune in ker so le prepogosto zastoj čakale na povratek svojih mož, so preživele celo življenje v beginskem dvoru. Tako je polagoma nastalo v posameznih samostanih delavstvo za izdelovanje čipk. — Belgija je izvažala pred vojsko vsako leto za poprečno 100 milijonov kron bruselskih čipk. Na svetovni razstavi v Bruslju so pokazali občinstvu vso bedo čipkaric, a tudi to ni nič pomagalo, plača ni postala večja. Če se tovarnarji ne bodo spametovali in dali toliko kolikor ljudje

zaslužijo, bodo seveda sami najbolj oškodovani. Sicer pa bo moderni čas sam prinesel izboljšanje, ljudje ne bodo hoteli več biti norci.

ž Pačuli. Pačuli spada med takozvane dišave in včasih ga kaka zima vzame za svojo modno dišavo. Za nizozemsko Indijo, zlasti pa za otok Javo pomeni ta moda velik dobiček, ker je gojenje te rastline tam zelo razširjeno. Rastlina postane dva do tri čevlje visoka, a pride včasih že v trgovino, če je visoka 15 do 20 centimetrov. Če doseže enkrat to višino, jo oropajo njenih sočnih zelenih listov, izvzemši popke, ki morajo dajati cvete in seme. Liste posušijo v dobro zaprtih zabojih in jih odpošljejo v pločevinastih škatlah, v katere ne pride noben zrak. Iz teh listov dobivajo deloma že na Javi sami olje pačuli; a stroji so navadno tako enostavni, da so že davno preložili težišče fabrikacije v Evropo. Težko tekoče, rumenozeleno ali rjavozeleno olje popusti pri izhlapevanju belkaste kristale, ki dajejo ono kaffro, ki je znana v parfumeriji kot pačulikafr. Javanci natlačijo liste te rastline v postelje in obleke, da odstranijo molje. Rastlina raste na Javi do višine 1600 metrov, a olje iz gorskih pokrajin je manj vredno kakor ono iz nižine. Tudi malaški pačuli ima na parfumerijskem trgu dobro ime. Glavna trgovina gre iz mesta Singapur na jugu Malajke, v rokah jo imajo večinoma Kitajci in znajo olje tudi prav izvrstno ponarediti.

ž Amerikanske molijo solnce. V Ameriki se v neme ženski spol vedno bolj za stare orientalske vere, posebno za bramanske v Indiji. Precejšnje število ameriških študentk študira z največjo verno skrivnostno nauke vzhodnih narodov, pri čemer postanejo včasih fanatično strastne. Pred par leti je postala mis Revs v solnčnem svetišču v Čikagu naravnost blazna in morali so jo prepeljati v norišnico. To pa ni posamezen slučaj, to se v Ameriki večkrat ponavlja. Neki nekdanji samotar s srednjeazijskega višavja je po toval pet let kot potujoč pridigar po Ameriki semintje in je veliko ljudi pridobil za svojo vero, za vero v boga, solnce. Solnčnega boga Magda častimo s tem, da vsak dan molimo k solncu. V Ameriki ima veliko pristašev, še več pa pristašin. V njegovem svetišču v Čikagu ga častijo morebiti še bolj goreče kakor pa v njegovi azijski domovini. Prva poznavalka te vere je gospa Hilton, koje glavna naloga obstoji v tem, da pridobiva bogu Magda novih pristašev. Spoznavalci te vere ne jedo nobenega mesa — kako bi bili pri nas med vojsko srečni! — za zajutrek pijejo čaj iz rožnih listov, na jedilni mizi so pa zmiraj vijolice in druge take cvetlice. To vse ne bi bilo nič, a ta vera se je začela širiti tudi v svoji najbolj kočljivi obliki, v razširjenju Balovega in Molohovega kulta. Vgnezdila se je povsod, ker je čutna.

Po svetu.

s Preveč je zahtevala. Meščan, ki ga je tohtel na izprehodu dež in se je moral zateči v kmečko hišo, je zagledal, da visi

na steni toplomer. Pripomnil je, da je to prav koristna priprava. Kmetica pa je dejala: »Ja, moj mož je prinesel to reč pred kratkim iz mesta in dejal, da mora biti radi toplote vedno v sobi. Toda jaz ne opazim, da bi bila radi tega soba kaj bolj topla.

s Vojni psi. Na Francoskem so bili demobilizirali vojne pse, ki jih je bilo kakih 14.000. Sedaj se bodo zopet nejunsko borili za borno hrano po cestah in kotih, kot so delali pred vojno, zdaj, ko so dostužili s svojo zvesto službo domovini. Služili so kot pomožna straža, bili so poštarji itd. Na Francoskem, posebno v vojaških krogih se ljudje poganjajo za pse, da bi jih dobili. Toda 14.000 jih je. In težko, da se bo našlo 14.000 ljudi, ki bi jih vzeli v svoje usmiljeno varstvo.

s Koliko vrst ptičev je na svetu. V nekem zasedanju opitološkega društva je govoril dr. Reichenow o številnosti ptičjih vrst na zemlji. Po njegovi razpredelbi se nahaja deset različnih okrajev, kjer žive posebne vrste ptiči: Severni pol, Južni pol, Nova Zelandija, Madagaskar, Severna Amerika, Južna Amerika, Evropa, Sibirija, Afrika, Indija, Avstralija. V celoti poznamo danes 20.000 vrst ptičev, ki se ločijo v 120 družin s 131 vrstami. Največja družina z 2000 vrstami so »silvije«. Velike družine so tudi drozgi »turdus«. Na južnem polu je 50 vrst ptičev, v južni Ameriki pa 2000 vrst. Ta je pač na ptičih najbolj tejša, posebno Brazilija.

s Mesto »izginolih«. Amerikansko mesto Omaha je posebno značilno zaradi tega, ker gredo vanj vse one osebe, ki hočejo izginili iz tega ali onega vzroka. To pa zaradi tega, ker je Omaha križišče mnogih železniških prog; posebnosti policijske službe tu ne pridejo v poštev. Po mnemu oblasti se nahaja v tem mestu najmanj 10.000 stanovalcev, ki veljajo drugje kot izginoli. V celi Uniji vedo, da je Omaha Eldorado za one, ki se nočejo več prikazati svetu, in če izgine kdo, tedaj vprašajo direktno na policijo tega mesta. Pogosto se zgodi to z uspehom, a vselej ne, ker se mnogi naredijo tako nevidne, da jih ni mogoče več dobiti. Tako so na primer v Omaha iskali nekega M. Hale, ki je baje podedoval 1 milijon dolarjev. Bil je doma iz mesta Mesašets in se je bil, kot so trdili očividci, odpeljal v Omaha. Toda ni ga bilo mogoče odkriti več. Oblastem pa se je posrečilo, da je pripeljala v naročje neke stare matere sina, ki ga ni videla že nad 20 let. Pisala je v Omaha in čez nekaj časa je že prestopil prag njene hiše.

s Viljem si izposojuje. Iz Berlina poročajo, da je bivši cesar Viljem zahteval informacije o njegovi privatni lastnini, ker je moral naprositi od svojega holandskega gospodarja 20.000 goldinarjev na posodo. Nemška vlada mu je nakazala 600.000 mark za pokritje stroškov. — Če cepi drva, gotovo se zasluži mnogo.

s 52.000 mark najemnine za stanovanje petih sob. Nek višji uradnik, ki se je preselil v Helingsfors in je moral tam stanovati, pripoveduje v svojih doživljajih sledeče: Iskal je stanovanje s petimi sobami, ki je veljalo v miru kakih 1800 mark, dobil pa je ponudbo od nekega Yobberja,

ki je bil pridobil večje število stanovanj in je uganjal z njimi špekulacijo. Ta mož je opremil sobe in zahteval letno najemnino 5500 mark in desetletno pogodbo, kar je gotovo sleparija, zakaj mož sam ne razpolaga s stanovanji tako dolgo časa. Poleg najemnine pa je zahteval mož ob podpisu pogodbe še 52.000 mark kot odškodnino za obnovitev stanovanja. Uradnik se je moral končno zase in za svojo ženo zadovoljiti z eno samo sobo.

s Tudi v Londonu ni stanovanj. »Ali bomo dobili tudi posteljne karte?« Richard George v nekem članku o stanovanjski bedi, ki ga je priobčil v »Daily Mail«. Kot podlaga za njegovo razmišljanje mu služijo nekatera pisma, ki jih je prejel od znancev. Častnik, ki je na dopustu, piše: »Zjutraj sem prišel v mesto in po dolgem trudu se mi je posrečilo, da sem dobil nek avtomobil. Celo dopoldne sem po 13 hotelih zaman iskal stanovanja. Popoldne sem obiskal 12 nadaljnjih hotelov, a uspeh je bil isti kot predpoldne. Ko sem zapravil 100 mark za vožnjo in sem bil ves pobit, sem se peljal na predlog mojega šoferja v Kongstau ob Temzi, kjer sem končno dobil streho nad seboj.« — Neki zrakoplovec je hotel za časa dopusta ostati v Londonu. Prvo noč je spal v klubu, a za daljšo dobo mu klub ni mogel prepustiti sobe. »Prišel sem nato v nek penzionat, kjer so mi postlali v kopalni sobi.« Vlada je rekvirirala mnogo prostorov po hotelih za razne vojaške namene in na ta način bo potrebno, da izda oblast posteljne karte in s tem skriči deloma tudi privatna stanovanja, da bodo imeli ljudje, ki prihajajo v London po nujnih opravkih, kje stanovati. Ti pa, ki pridejo v London v zabavo, pa naj dobe samo polovične karte.

s Kombinirana umetnost. V Parizu je japonski slikar Tijounis izložil nekaj slik, v katerih se čudno spaja stroga lepota evropske renesance in elegantna originalnost japonske slikarske umetnosti. Izložba je izzvala veliko zanimanja, ker bo gotovo zelo delovala na razvoju dekorativne umetnosti in plakatistike.

s Uradni jezik »zveze narodov«. Med narodi entente se vrši za prednost tega ali onega jezika tih boj, ki je pokrit s plaščem uljudnosti. »Matin« pravi, da mora biti jezik zveze narodov francoščina. Pri mirovni konferenci je stopila francoščina nekoliko v ozadje iz udvornosti samo zato, ker mnogi ne znajo govoriti francoski, ali ker se boje, da ne bi se izrazili dobro o tem jeziku. To pa ne sme ostati v bodoče, ker je francoščina zgodovinsko-pravna naslednica diplomatske latinščine. Še Bismarck se je na berlinskem kongresu posluževal tega jezika, samo, ko je nekoč prekinil nek turški zastopnik, je zakričal v nemškem jeziku nanj: »Molčitel! Sicer pa se je posluževal med kongresom francoščine, ki jo je obvladal izborni. Mi ne stavimo francoščine višje nego španščine, ki je jezik čistiljevoosti, italijanščine, ki je jezik poezije, angleščine, ki je jezik svobode, toda »zveza narodov« se mora posluževati onega jezika, v katerem je bila prvič oznanjena svoboda ljudstva

Kvartet.

Mir se bo sklepal. Vsi narodi bodo zraven. Ne samo Arabci, o katerih smo slišali čudovite stvari, tudi mali kulturni narodi bodo poklicani v družbo, ki bo zgnela novo zemsko oblo. Ljudstvo si bo seglo v roko: odpustim! Najvišja vseh besed bo izgovorjena. Ni treba več raja, raj bo na zemlji!

Malo je bilo poklicanih. Izmed poklicanih so prišli vsi in izmed teh je bilo deset »izvoljenih«.

Ti, ki so žrtvovali desetino svojega naroda za veliko idejo svobode, so bili obsojeni v molk. To je bila gotovo zadnja in najtežja žrtev izkrvine ideje, za katero so šli v smrt.

Gospodje so pravični! Gospodje so matematiki. Enačba leži pred njimi: Trudna, izkrvine zemlja. Krajšali so in dobili število šestdeset. Skrajšali so iznova. Desetorica si je belila lase. Gospoda moja, čemu bi tega ne storil en sam? Ne vem, po katerih zakonih matematike so skrajšali desetorico tako, da ima imperalistično kapitalistična pozornica še samo štiri ljudi. Niti za moderno dramo ne dovolj.

Program se bliža svojemu koncu. Nastopil je kvartet.

Občinstvo avplavdira in žvižga. Kvartet je nem. Ne vojna, zmagaja ga je oslepila in oglušila. Igra, divja, ples smrti, ognja, kuge, lakote, razvalin in vsega, vsega...

Ali smo se učili v ljudski šoli, da se nahaja blizu Pariza kraj, ki se imenuje Versailles?

Kvartet v Parizu se razgovarja o Banatu. Ali bo Banat srbski ali rumunski?

Lloyd George se dvigne in pravi: »Kje pa je Banat?« Stopi k zemljevidu. »Pokažite mi, kje je Banat? Kje leži Temišvar?«

Do tega hipa nisem razumel vsega, zdaj se mi je razjasnilo, ko nebo po nevihti.

Gospoda moja! Kje je Goriška? Pokažite mi to deželico, ki jo zahtevajo Jugoslovani! Ali je sploh zarisana na evropskem zemljevidu? Kakšen Eldorado pa je to? Kje je Istra? Prvič slišim to ime!

Italija ve. Italija jo je odkrila po zgledu Kolumbovem, »odrešila« jo je. Italija mora vedeti.

No, čemu bi se prepirali? Ne iščite po zemljevidu. Ne izplača sel Italija ve za njo in to je dosti. Ima naj jo.

Moj Bog in po naših goriških vaseh so klicali v dneh žalosti in sramote Wilsonovo ime, kot bi klicali ime Odrešenikovo. S tistim hrepenenjem in s zaupanjem so hlicali na pomoč Angleže in Francoze: »To ne more biti; oni vedo za nas!«

Zdaj vidite — če more biti!

Ljudje božji, kje sta Versailles in Pariz? Kaj nas brigata! Pokažite nam na karti, kje leži Francoska? In Pariz? Mi ga ne priznamo. — Ali je Lloyd George na zemljevidu? Mi ga ne priznamo. Čemu se tedaj razburjamo, če šolarčkov, ki čakajo na izpit iz zemljepisja, ni na zemljevidu?

Kvartet bo odigral, aplavz bo izve-

nel, dvorana pa postala pusta in prazna. S tem trenutkom pa prične za nas novo življenje novih bojev. Franc Bevk.

Vihar v Afriki.

Vojvoda meklenburški je prepotoval l. 1911 celo Afriko in je izdal o tem lepo knjigo z naslovom: Od Konga do Nila. Prihodnjega leta so ga imenovali guvernerjem kolonije Togo, ki so jo zasedli med vojsko Angleži in Francozi. Največ se je mudil v okolici geografično zelo zanimivega Čadskega jezera in je doživel med ondolnimi črnci marsikaj, s čimer se drugi potovalci ne morejo ponašati. Poglejmo, kako popisuje vihar v pokrajini Mandara, najsevernejšem delu Kameruna.

24. marca je moral nenadoma odriniti Duisburg v mesto Mora ob robu mandarškega gorovja, kamor se je bil napotil tudi Raben iz mesta Kuseri. Sultan mandarški, Maj Omar, je bil zopet neprijeten in hoteli smo ga odstaviti. Počakati je bilo treba, kaj bodo naredili Mandarci, ali bodo šli z nami ali s sultanom. Namesto nosačev je imel Duisburg na svojih marših le velblode. Sicer igrajo v Osrednji Afriki kot tovarno sredstvo vlogo le nosači. Z velblodi se je čutil Duisburg bolj prostega in je napravil na dan lahko tudi daljša pota. Moje mape so postajale vedno bolj polne, skice in študije portretov, noš, orožja, živali in pokrajin so se množile od dne do dne.

28. marca je pihal cel dan harmatan. Ta pešeni veter, prihajajoč iz puščave, je včasih zatemnil solnce, včasih smo ga videli kot zastrto ploščo. Neko čudno razpoloženje je ležalo na celi pokrajini. 5. aprila zvečer smo bili na dvorišču in smo poslušali gramofon, ko prijahal je jezdec in nam naznanil, da so Maja Omara srečno odstavili. Ves vesel sem jahal Rabenu in njegovemu oddelku nasproti. Druga dne je šel Raben naprej v Kuseri, kateri kraj smo namenili Maju Omaru za kraj prognanstva. Mogočnega, o katerem sem slišal toliko krutega, sem videl samo za trenutek. V mestu Dikoa je stopila neka postava s konja, zavita vsa v burnus; to je bil Maj Omar.

Moj za Dikoo odmerjeni čas je bil potekel in sklenil sem, da oddidem naprej proti jugu. Duisburg je poslal k sultanu Sanda po nosače; drugi dan so bili točno na licu mesta. — V Srednji Afriki ima skoro vsak večji kraj svojega sultana. Drug od drugega so neodvisni, podrejeni le večjemu kakemu sultanu višje vrste ali pa naravnost kaki evropski vladi, ne šele posredno po tem višjem sultanu. — Slednjič je bilo vse pripravljeno za odhod. Naprej so šli nosači, vsak s 25 do 30 kg Uro pozneje smo jahali za njimi. Še enkrat stisneva jaz in moj spremljevalec Roder roko tistim, ki so ostali v Dihoi, potem je pa mrazeča se stopa sprejela dva jezdec, jahajoča za karavano. Komaj sva bila jahala kake četrt ure, ko so se začeli dvigati daleč tam na vzhodnem obzorju grozeči oblaki, kupičili so se vedno bolj, bliskovito hitro so se nam bližali in zakrili so mesec, ki je ravnokar začel vzhajati. Že je pa zatulil veter po stepi, dvignil je

gorste množine peska in jih podil pred seboj. Zadnji žarek dneva je bil ugasnil in obdajala naju je črna tema, ko sva dohitela karavano. Padle so prve kaplje, kar naenkrat je pa nastala iz njih silovita ploha. Prvi tornado — hud vihar — deževnega časa nas je pozdravil, preprečil je naše nameravano ponočno potovanje. S pospešenim korakom si je iskala karavana pot skozi temo. Veter se je bil spremenil v vihar in le s težavo so mogli nosači obdržati svoje tovore na glavi. Slepilni bliski so podili drug drugega in so nam za par trenutkov razsvetlili okolico; sicer je bila pa tema kot v rogu in niso mogli videti svoje roke tik pred očmi. Tudi nobene besede nismo mogli razumeti tako je tulil vihar in prasketala ploha. Davne že sva bila s tovarišem stopila s konja in peljali so nama jih, mi smo pa mož za možem tipaje iskali nadaljno pot, popolnoma premočeni. Zgubili smo bili smer in nekoliko časa nismo prav nič vedeli, kje smo. Tla niso bila ravna, vse polno je bilo v njih lukenj in razpok, vsak trenutek nam je padel kak nosač. Tedaj slišimo v daljavi lajanje psov, gotovo je kaka vas tam. Koliko potnikov je tako lajanje pozdravilo z največjim veseljem!

Naprej torej! Z nezmanjšano silo je pa padala dež, bilo je ravno tako tema kot prej, ko se je naenkrat karavana zaježila, stala je stisnjena med kočami in ograjami. Klicali smo, a odgovoril nam ni nihče, vas je bila prazna.

Ko sva se z Roderjem še posvetovala, kaj treba ukreniti, sva čula tik pri naju oster udarec, sledil mu je klic in pa padec. Takoj sva skočila proč, dobro vedoč, kaj se je bilo zgodilo. V temi je bil vojak Etoa prišel preblizu mojemu konju in ta ga je pobil na tla. K sreči je puškino kopito udarec nekoliko omililo. Tedaj se prikaže neki mož iz vasi, moral nam je pokazati pot do prve prihodnje vasi; vprašal ga nismo dosti, saj tukaj nismo mogli ostati. Stepa je še vedno tulila, veter je pihal, zmrzovali smo in otepali z rokami, da se segrejemo — ob ekvatorju! A dež je ponehal, mesec se je pokazal, lotila se nas je dobra volja in nas ni zapustila do konca.

Aprovizacija.

a **Aprovizacija.** Civilnim drž. vpokojencem (tudi njih vdovam in sirotam) se bodo prodajale suhe slive v petek, soboto in ponedeljek, dne 21., 22. in 24. t. m. od dveh do šestih popoldne v Gradišču št. 8. Na vrsto pridejo v petek stranke od A do J, v soboto od K—P in v ponedeljek ostale. Na osebo pride pol kilograma. Stranke naj se drže strogo tega reda in pripravijo drobšč, ker se bankovci po 50 in 100 kron ne bodo menjavali.

a **Sol.** Zavodi ter obrtniki, ki rabijo sol za izvrševanje obrti, naj se takoj zglase v mestni posvetovalnici radi nakazila soli, ker se pozneje po razdelitvi ne bodo moglo več ozirati na posamezne prosilce.

a **Ljubljanski prodajalci sladkorja** se vabijo, da se zglase v sladkorni centrali pri gosp. ravnatelju Lileku radi nakazila sladkorja.

Kako so Italijani „osvojili“ Trst.

(Poročilo delegata dr. Lj. Tomašiča iz Trsta.)

(Dalje.)

Glejte, tako so Jugoslovani pristali enoglasno na to potovanje v želji, da se izogne, o sovražstvu in neredu v mestu in v prepričanju, da se na edinstveni fronti ne more odigrati nepoedini dogodek in ne celota na korist ene skupine.

Príprave za pot.

Da potovanje ne bo ugodno, je bilo nam vsem jasno ali, da bo tako nevarno in da se bomo rešili samo vsled izredne sreče, tega ni nihče pričakoval. Pred vsem so bile nepregledne težave za zbiranje potrebne moštva. Kapitan Peter Pavel Vučetič je prevzel na prošnjo Narodnega sveta in vsega odbora skrb, da pripravi in izvede »podjetje«. On se je takoj pobrigal za drugega častnika kapitana Antona Kašiča (iz Dubrovnika), ki se je takoj odzval, in ko je isti večer prišel od Piave s torpedovko kapitan Karl Gebauer (isto Dubrovničan), ki je bil oddeljen oddelku pomorskih min, se je brez odloga priključil prejšnji dvojici. Torej častniki so bili gotovi — toda za moštvo je šlo težje. Istega jutra, ko je dr. Rybač prevzel mornarico in ko je bilo moštvo rešeno vojaške pri-sege, je nastala v Trstu, v Pulju in drugod velika zmešnjava: veliko ladij je ostalo brez enega samega človeka; častniki, po večini tuje narodnosti, so takoj zapustili svoja mesta, da si zagotovijo svoj »plen« in da zbršejo vsako sled računov; mornarji nemške, mažarske in italijanske narodnosti so odhiteli na kolodvore, da se odpeljejo domov, še predno se ustavi železniški promet.

V tej zmešnjavi najti ljudi, ki bi bili zaupljivi in pripravljeni za to podjetje, ni bilo lahko in to tembolj, ker smo morali vsakemu posameznemu možu povedati, kam in po kaj bomo šli in je torej vsak moral računati na morebitno dolgo ujetništvo, namesto, da se »akoj še isti dan vrne k družini. Kapitanu Vučetiču se je posrečilo v pol uri, da je zbral po raznih ladjah 12 jugoslovanskih mornarjev v to svrhu in enega za brezžični brzojav, od katerih so se vsi veselo odločili vkrcati se na torpedovko. Naravno, da je kapitan poslal iz ladije in zbral v naglici nekoliko nafte in hrane za moštvo. Ob 7. uri je javil, da je pripravljen na pot.

Delegati odbora so se odločili, da takoj odpotujejo in so prišli po mene. Jaz nisem pričakoval, da bo mogoče tako hitro odpotovati, pa smo skočili z avtomobilom do moje hiše, da povem, kam odpotujem in ob pol osmih smo bili že na torpedovki. Tu smo se najprej posvetovali, naj li odpotujemo zvečer ali jutraj. Ker je bila podnevi brzojavna in telefonska zveza po kopnem proti Piavi prekinjena, zato obalne postaje niso vedele za naše potovanje in mi nismo mogli potovati v gotovosti, da bi nas ne obstreljevale; oddaljiti se od kopnega, se nismo mogli radi min in mraku. Razen tega ni bilo še javljeno nič ententnemu brodogradu, da prihajamo. Zato

smo se odločili odpotovati še le ob zori. A ker se je v prosti luki, kjer so bila skladišča polna, razširilo plenjenje, ropanje in ostro medsebojno streganje, zato se ta večer nismo mogli vrniti domov, ampak smo vsi ostali na krovu in to pripravljeni, da nam z obali kdo ne napravi kako zlo.

Brzojavka ententnemu brodogradu.

Medtem je kapitan Vučetič ošel na brezžično vojaško postajo in oglasil sledeči brzojav:

»Comando flotta italiana — Venezia. Comitato di salute pubblica Trieste, vista la gravissima posizione della città, intende mandare il 1. novembre una torpediera de Consiglio Nazionale Jugoslavo per parlamentare colla flotta dell'Enteso. Pregniamo vinirci incontro tuori Caorle.« — (Po slovensko: Poveljstvu ententnega brodograda — Benetke. Odbor za javni blagor v Trstu, uvidevši, zelo težki položaj mesta misli poslati 1. novembra to torpedovsko jugoslovanskega Narodnega Vječa, da se bo dogovoril z ententnim brodogradom. Prosim, da nam pridete naproti pred Caorle (to je mesteca med Benetkami in Piavo). — Ob 9. uri je dobil kapitan Vučetič sledeči brezžični odgovor:

»Al Comitato di Salute pubblica Trieste. Sta bene, domani mattina dalle ore 9 in poi. Comandante in capo di Venezia.« — (V prevodu: Odboru za javni blagor, Trst. Dobro, jutri zjutraj od 9. naprej. Glavni poveljnik Benetk.)

V Benetkah

Ko se je kapitan Vučetič povrnil na ladjo, smo se vsi začeli, da smo ubežali veliki nevarnosti, t. je italijanskim podmorskimi minam in obalnim baterijam. Da se izognemo baterijam iz te strani in da pridemo točno v Caorle, smo se odločili odpotovati ob 5. uri zjutraj. Dne 1. novembra ob 5. uri zjutraj sem sklical mornarje in častnike ter sem po nagovoru dvignil na drog našo in belo zastavo. Odpotovali smo. Po enourni vožnji smo opazili, kako nam z obali nekdo signalizira. »Sovražnik na vidiku!« in takoj za tem nas uлови reflektor, ki nas je spremljal vse do višine Gradeža. Ko smo prišli okoli 7. blizu Gradeža smo čuli in videli, kako je bil izstreljen na nas strel iz topa. Ustavili smo se, da se legitimiramo. Toda na kopnem je gotovo stražil kak Nemec ali Mažar, da se ni s tem zadovoljil in je izstrelil drugi, ostri strel na nas. Zdaj je postala stvar resna. Kapitan Vučetič me pokliče k sebi in mi reče: »Jasno je, da oni na obali vsled prekinjene zveze ne vedo, kaj se je zgodilo v Trstu in da nas smatrajo za upornike. Sedaj se moramo odločiti, naj li počakamo, da pridejo s kopnega k nam in da nas odvedejo pred poveljnika v Gradež, ali pa, da odplujemo in skušamo ubežati; v prvem slučaju nas čaka vojno sodišče, v drugem zasledovanje z ladjo ali z zrakoplovom; odločite vi kot zastopnik lastnika, kaj naj ukrenemo.« Še predno sem mogel odgo-

voriti, smo zaslišali silno grmenje z obali in kapitan Gebauer ki je opozoval z daljnogledom, je li to nov »spodriv« za nas, ki si ga prav nič ne želimo, je zaklical veselo: »Razstreljujejo municijo. Ta níp je bila dana parola za uničevanje, vidite, kako se vedno dviga plamen in čuje bobnenje.«

V tem trenutku smo se zavedali, kako smo ubežali nevarni smrti in kapitan Vučetič je veselo zaukazal: »Z vso silo naprej!« A mi smo pograbili za daljnogled in opazovali divno grozoto gimenja in ognja.

Šele čez nekaj časa, ko nam ni daljnogled nečesar več nudi smo se pričeli razgovarjati o nevarnem mažarskem ali nemškem sprejetju v Gradežu in smo ugotovili, kako je bilo ono povelje izdano baš v skrajnem času, ker če bi mi dospeli pet minut prej pred Gradež ali pet minut pozneje, Bog zna, kaj bi se z nami zgodilo.

Proti cilju

Med tem smo pripluli blizu Piave. Tu se je stroj ustavil radi nekega pogrška v cevi posode za nafto in takoj smo doznali, da je treba za popravljanje najmanj pol ure. Ko smo mi računali, ali bomo dospeli pravočasno v Caorle, smo opazili, kako se je od Piave dvignilo proti nam z vso silo neko letalo. Zbali smo se, da je kak avstrijski, ki je dobil iz Gradeža pred ukazom za umikanje, nalog, da nas zasleduje in da bi mogel poizkusiti svoje strojne puške in bombe na naših glavah, ki se ne moremo niti ganiti. Bil je ravno prav gotov cilj za njegovo dekoracijo!

Naš Gebauer gleda zopet s svojim daljnogledom in naenkrat zavpije: »Italijanska zastava!« — Bilo je v resnici italijansko letalo, ki je plavalo silno nizko, da more spoznati neobičajno zastavo in pogledati, za kaj gre. Kakor očitno ni vedelo s kakim namenom potujemo, nas je vendar rešilo te, čeravno navidezne velike nevarnosti. Kajti pričakovali smo ga z iskrenim in navdušenim veseljem. Letalo nas je razumelo in je bilo »uljudno« z nami. Obkrožilo nas je nekolikokrat in izgnilo.

Zdaj smo bili na konju. Nobene »vojne nevarnosti« se nismo več bali. Okoli 9. smo dospeli srečno na dogovorjeno mesto. Nasproti so nam prišle italijanske ladje, katerim smo se legitimirali s pomočjo megafona (nekako trobilo), nakar so nas obkobile tri torpedovke, z desne, leve in za krmilom, a spredaj je bila četrta, ki nam je kazala pot med podmorskimi minami in nas vodila, da nam ja ni bilo treba povedati, kod naj vozimo. Opoldne smo bili pri ustju Lida. Na Lidu smo ostali od petka opoldne do sobote opoldne na razburkanih valovih Mrivega morja, tako, da nismo mogli ne stati, ne sedeti, a tudi ne ležati brez neprestanega napora. Šele v soboto opoldne so nas premestili na boljše mesto, kjer smo zamogli vsaj zbrati nekaj moči, da mislimo. (Dalje.)

Širite „Večerni list“

Zlati hrošč.

Angleški spisal Edgar Allan Poe. — Prevel Vladimir Logar.

Hej! Hej! Ali je človek zmarel?
Najbrž ga je ugriznila tarantula.
»Vse gre narobe.«

Pred mnogo leti sem sklenil zaupno prijateljstvo z gospodom Viljemom Legrandom. Bil je potomec stare hugenotske rodovine in je bil nekoč bogat; toda vsled neprestanih nezgod je popolnoma obožal. Da bi se izognil ponižanju, ki je sledilo njegovi nesroči je zapustil New Orleans, bivališče svojih prednikov in se nastanil na otoku Sullivan pri Marlestonu v Južni Karoliniji. Ta otok je zelo zanimiv. Njegova tla so iz morskega peska in dolg je okoli štiri in pol kilometra. V četrto ure prehodijo njegovo širino in od celine ga loči komaj vidna rečica, ki se vije skozi divjo puščavo bičevja in blata in ki je priljubljeno bivališče tukalci. Rastlinstvo je prav bomo in le nizko grmičevje se plazi po tleh. Visoki dreves ne vidiš nikjer. Pač, na zahodnem koncu, kjer leži Fort Montrie in ždi šopica revnih koč, kjer so poleti nastanijo begunci iz Charlestona, ki jih je pregnal žgoč prah in mrzlica, raste neke vrste palma; toda ves otok je, z izjemo tega zahodnega dela in dolge peščene proge ob morju, obraščen z gostim grmičevjem vonjave mirte, ki jo tako visoko cenijo angleški vrtnarji. Grm doseže tu čisto visoko petnajstih do dvajsetih čevljev in tvori skoro nepredorno goščavo, ki polni zrak s sladkimi vonji. — V najskrivnejšem kotu te goščave, ne daleč od vzhodnega, t. j. oddaljenejšega konca otoka si je postavil Legrand malo kočico, v kateri je prebival; ko sem se z njim čisto slučajno seznanil. Kmalu sva postala prijatelja — kajti marsikaj zanimivega sem si obetal od tega samotarja. Kot sem spoznal, je bil dobro vzgojen, imel nenavadne duševne moči, toda strupeno je sovražil ljudi in bil podvržen boleznemu razpoloženju, da sta se v njem menjavali navdušenje in otožnost. Pri sebi je imel veliko knjig, ki jih je pa redko odprl. Njegovo najljubše opravilo je bilo lov in ribarenje ali pa je pohajal ob obrežju in po goščavah iščeč školjk in hroščev. — Njegova zbirka hroščev bi vzbujala celo v Swanmerdanu zavist. Pri teh pohodih ga je navadno spremljal star, zamorec Jupiter, ki je zadobil telesno prostost še predno je rodovina obožala, ki pa ni hotel navzlic zapovedim in grožnjam odnehati od tega, da ne bi — po svoji suženjski lastnosti — zvesto spremljal mladega »gospoda Viljema«. Najbrž so Legrandovi sorodniki Jupiteru, ki so ga smatrali za nekoliko ekscentričnega, zabijali, naj verno sledi svojemu gospodu in vedno pazi nanj.

V krajih kot je ravno otok Sullivan so zime redkokdaj ostre in za nekaj posebnega velja, če je treba tekom zime sobo greli. Sredi oktobra 18. pa je nekega dne nastopil nenavaden mráz. Ravno pred solničnim zahodom sem korakal skozi vedno zeleno grmičevje svojega prijatelja, ki ga že več mesecev nisem obiskal. Takrat sem bival v Charlestoneu, približno štirinajst

kilometrov od otoka, in priložnosti priti na otok so bile takrat še veliko bolj redke kot dandanes. Ko sem dospel do kočice, sem potrkal po svoji navadi, ko pa nisem dobil nikakega odgovora, sem iskal ključ na mestu, kjer sem vedel, da je skrit, odklenil sem vrata in vstopil. Na ognjišču je veselo prasketal ogenj. To je bilo nekaj nepričakovanega, pač pa nekaj zelo prijetnega. Odložil sem svojo suknjo, se vsedel poleg ognjišča in potrpežljivo čakal, kdaj se vrne gospodar. Kmalu potem ko se je zmračilo, sta vstopila in me pozdravila z velikim veseljem. Jupiter se je zadovoljno smehljaj in se sukal važno okoli, da bi pripravil nama za večerjo nekaj tukalic. Legrand pa je zapadel spet — kako bi se drugače izrazil — v zamaknjenje. Našel je namreč neko še neznan školjko, ki je predstavljala novo vrsto, in še več: z Jupitrovo pomočjo je ujel hrošča, ki je bil dosedaj še docela neznan. O njem bi rad slišal tudi moje mnenje, a šele drugi dan.

»Zakaj ne danes zvečer?« sem vprašal, in si grel roke nad ognjem, pri tem sem sam pri sebi preklinjal ves zarod hroščev.

»Ali če bi le preje vedel, da te dobim tu!« je rekel Legrand, »ko je tako dolgo že, odkar se nisva videla; in kako bi pač slutil, da te danes dobim v koči. Ko sem šel proti domu, sem srečal poročnika G. iz Forta in sem mu hrošča posodil, kar se pa kesam; tako boš imel šele jutri priliko ogledati si ga. Ostani čez noč pri meni in jutri zjutraj bom pa poslal Jupitera po hrošča. Verjemi, da je posebnost, ki te očara!«

»Kaj je posebnost: jutro na tem otoku?«

»Ah, kaj! Hrošč je nekaj posebnega. Ves je kot v zlatem oklepu in približno tako velik kot oreh. Na koncu hrbta nosi dve ogljeno črni pegi, ena je malo večja od druge. »Antennae« so ...»

»Nak, nobena »Antennae« gespud Viljem, to že vem! Kober je iz zlata, prav ves! Nikdar nisem tačga kebca še videl!« je Legrand prekinil Jupiter.

»To je mogoče res Jup.« je odvrnil Legrand, nekoliko resneje kot sicer, in obrnjen k meni nadaljeval: »Barva je res taka, kot se je izrazil Jupiter. Še nikdar nisi videl tako blestečega, kovinskega voja; ki ga izžarevajo pokrovi na hroščevem hrbtu. No, pa se boš lahko sam že jutri prepričal o tem. Sedaj ti bom načrtal njegovo obliko.« S temi besedami se je vsedel k mali mizici, na kateri je bilo črnilo in peresnik, a nič papirja. Legrand je zaštonj skal kak listič. »Nič ne de,« je dejal naposled, »to bo zadostovalo,« in pri tem je izvil iz svojega žepa nekaj list, ki sem ga sprva smatral za kos umazanega pisarniškega papirja in nanj je narisal par grobih potez. Medtem ko je on skiciral, sem sedel ob ognju; kajti še vedno me je

zeblo. Ko je dovršil skico, mi jo je ponudil, ne da bi vstal. Ko sem vzel v roko, sva namah začula glasno lajanje, ki mu je sledilo prasketanje po vratih. Jupiter je odprl duri in v sobo je skočil velik Novi Fundlanec, ki ga je imel Legrand za stražo. Pes mi je skočil na rame in se mi dobrikal; kajti vzljubil me je še od prej, ko sem mu večkrat kaj dal. Ko se je pes odstranil, sem se ozrl na list, ki sem ga držal v roki in sem bil, da govorim resnico, nemalo začuden, zreč sliko, ki jo je narisal moj prijatelj.

»Hm,« sem odvrnil čez nekaj minut, »reči moram, da je to prav čudovit hrošč, kakršnega še nisem nikdar videl. Popolnoma podoben je mrtvaški glavi ...«

»Mrtvaška glava!« je ponovil Legrand — »o, da, seveda, na papirju že izgleda tako, brezdvomno. Obe zgornji črni pegi predstavljata oči, kaj ne, in daljša spodnja je slična ustom in oblika vsega skupaj je ovalna.«

»Mogoče,« sem dejal, »toda zdi se mi, Legrand, da ti nisi nikak umetnik. Počakajti moram, da hrošča sam vidim, če se hočem prepričati o njegovi telesni podobi.«

»Hm! Zdi se mi,« je nekoliko nejevoljno povzel Legrand, »da nisem ravno tako slab slikar, in tudi dobre učitelje sem imel!«

»Toda, dragi, potem si pa risal kar za zabavo,« sem odvrnil, »kajti, to kar je na papirju, je pravcata mrtvaška glava, kot al jo predstavljamo in če ji res sliči tvoj hrošč, potem je ta hrošč eden najčudovitejših, kar jih je na svetu. Bog ve, kaj pomeni ta hrošč, če sva malo vpraževna. Gotovo ga boš naslovil »Scarabaeus caput hominis« ali vsaj podobno. Toda, kje se tu narisane Antennae, o katerih si govoril?«

»Antene?« je odvrnil Legrand, ki je postal vedno bolj razburljiv, »čudno, da jih ne vidiš, saj sem jih tako natančno in jasno narisal, kot resnične.«

»Lepo, lepo,« sem rekel, »ampak jaz jih vseeno ne vidim,« in podal sem mu list, ne da bi še kaj pripomnil, ker ga nisem hotel razburjati. Toda jaz sem bil zelo presenečen, ko sem uvidel, kako se stvar razvija, Legrandovo razpoloženje me je vznemirjalo — in kar se tiče njegove skice v resnici ni bilo narisanih anten in ves hrošč je izgledal popolnoma tako kot lesorez mrtvaške glave. (Dalje.)

Izdajatelj konsorcij »Večernega lista«.

Odgovorni urednik Viktor Cencič.

Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

**Miši - podgane
stenice - ščurki**

in vsa golazen mora poginiti ako porabljate moja najbolje preizkušena in splošno hvaljena sredstva kot: proti poljskim mišim K 5—, za podgane in miši K 5—; osobito ostra pasta za podgane K 6—; za čurke 5 K; posebno močna tinktura za stenice 5 K; uničevalec moljev K 2—; prašek proti mrčesu 2 in 4 K; tinktura proti ušem pri ljudeh 3 K; mazilo za uši pri živini 2 K; prašek za uši v obleki in perilu K 2—; tinktura za bolhe pri pseih K 150; tinktura proti mrčesu na sadju in zelenjavi (uničevalec rastlin) K 3—. — Pošilja po povzetju Zaved za eksport.

M. Jünker. Zagreb 116, Petrinjska ulica 3.